

Wyrok z dnia 6 sierpnia 1999 r.

III RN 37/99

Brak elementu lub części składowej wyrobu, który po zmontowaniu pozostałych części tego wyrobu, sprowadzonych na polski obszar celny z zagranicy uniemożliwia jego użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem, oznacza, że w danym wypadku chodzi o tzw. wyrób niekompletny lub niegotowy w rozumieniu reguły 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej, które stanowią załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 1995 r. w sprawie ceł na towary przywożone z zagranicy (Dz.U. Nr 151, poz. 737 ze zm.).

Przewodniczący: SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie: SN Andrzej Wasilewski (sprawozdawca), NSA Bogusław Gruszczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 1999 r. sprawy ze skargi Stanisława K. na decyzję Prezesa Głównego Urzędu Ceł w W. z dnia 26 września 1997 r. [...] w przedmiocie wymiaru cła, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Poznaniu z dnia 10 września 1998 r. [...]

o d d a ł rewizję nadzwyczajną.

U z a s a d n i e

Dyrektor Urzędu Celnego w R. decyzją z dnia 29 sierpnia 1996 r., zawartą w dowodzie odprawy celnej [...], dopuścił do obrotu na polskim obszarze celnym zgłoszone przez Stanisława K. do odprawy celnej części do samochodu marki „Opel Vectra GT”, a to silnik [...] wraz ze skrzynią biegów i układem kierowniczym oraz z zawieszeniem tylnym i przednim. Następnie w wyniku weryfikacji dokumentów w Urzędzie Celnym ujawniono, że na polski obszar celny przywieziony został nie zmontowany (rozmontowany) samochód osobowy marki „Opel Vectra GT” - rok produkcji 1989, którego nadwozie [...] zostało zgłoszone przez Stanisława K. do odprawy celnej przywozowej w Urzędzie Celnym w L. i dopuszczone do obrotu na polskim

obszarze celnym decyzją Dyrektora Urzędu Celnego w L. z dnia 29 sierpnia 1996 r. zawartą w dowodzie odprawy celnej [...]. Przy czym pismem z dnia 25 października 1996 r. skierowanym do Urzędu Celnego w L. Urząd Miasta w G. poinformował, że dokonał rejestracji samochodu marki „Opel Vectra GT” [...] - rok produkcji 1989. W związku z ujawnieniem powyższych okoliczności, Dyrektor Urzędu Celnego w R. postanowieniem z dnia 21 marca 1997 r. wznowił postępowanie celne wobec Stanisława K., a następnie decyzją z dnia 12 czerwca 1997 r. [...], wydaną w wyniku wznowionego postępowania, uchylił uprzednią swoją decyzję z dnia 29 sierpnia 1996 r. zawartą w dowodzie odprawy celnej [...]i dotyczącą odprawy celnej zgłoszonych przez Stanisława K. części do samochodu „Opel Vectra GT”. Po rozpatrzeniu odwołania Stanisława K. od tej ostatniej decyzji, Prezes Głównego Urzędu Cei decyzją z dnia 26 września 1997 r. [...] utrzymał ją w mocy i na podstawie art. 45 ust. 5 ustawy - Prawo celne przekazał sprawę do rozpatrzenia przez Dyrektora Urzędu Celnego w L. W wyniku skargi Stanisława K., Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 10 września 1998 r. [...] uchylił zaskarżoną decyzję Prezesa Głównego Urzędu Cei z dnia 26 września 1997 r. oraz poprzedzającą ją decyzję Dyrektora Urzędu Celnego w R. z dnia 12 czerwca 1997 r. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd wskazał w szczególności na Regułę 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 1995 r. w sprawie ceł na towary przywożone z zagranicy (Dz.U. Nr 151, poz. 737 - powoływanych nadal jako: Ogólne Reguły Interpretacji Nomenklatury Scalonej), wedle której: „Wszelkie informacje o wyrobie zawarte w treści pozycji dotyczą wyrobu niekompletnego lub niegotowego pod warunkiem, że posiada on zasadniczy charakter wyrobu kompletnego lub gotowego. Informacje te dotyczą także wyrobu kompletnego lub gotowego (oraz wyrobu uważanego za taki w myśl postanowień niniejszej reguły), znajdującego się w stanie nie zmontowanym lub rozmontowanym”. Odnosząc następnie tę Regułę 2a do ustaleń dokonanych w toku postępowania w rozpoznawanej sprawie, Sąd stwierdził, że w danym wypadku uchybienie organów celnych polega na nieprecyzyjnym ustaleniu, co oznacza dokonany przez celnika wpis w dowodzie odprawy celne informujący o „braku deski rozdzielczej”. Ponieważ określenie „deska rozdzielcza” używane jest zarówno w odniesieniu do samej jej obudowy (atrapy), jak i w odniesieniu do całości obejmującej wskaźniki oraz stacyjkę wraz z końcówkami przewodów i gniazdami, należało zważyć, że gdyby okazało się, iż w tym wypadku chodziło tylko o brak atrapy deski rozdzielczej - wówczas

pozostałe sprowadzone przez skarżącego części samochodu mogłyby zostać uznane za elementy mające „zasadniczy charakter wyrobu kompletnego lub gotowego”, czyli samochodu osobowego; jednakże w wypadku, gdy brak deski rozdzielczej oznaczał brak całego pulpitu sterującego samochodem wraz ze wszystkimi wskaźnikami, stacyjką i przewodami, to - zdaniem Sądu - nie można by przyjąć, że części sprowadzone przez skarżącego mają „zasadniczy charakter wyrobu kompletnego lub gotowego”, a więc że po ich zmontowaniu powstaje kompletny samochód osobowy, nadający się do wykorzystania.

Minister Sprawiedliwości pismem z dnia 19 maja 1999 r. [...] wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Poznaniu, zarzucając mu rażące naruszenie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm. - powoływanej nadal jako: ustawa o NSA) w związku z art. 3 i art. 4 ustawy - Prawo celne oraz Regułą 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej, a w konsekwencji na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy o NSA wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podniesiono w szczególności, że zaskarżony wyrok bezpodstawnie uprzywilejował skarżącego i tym samym naruszył, wynikającą z art. 3 ustawy - Prawo celne, zasadę równości podmiotów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą, jeśli zważyć, że: „Brak deski rozdzielczej nie przemawia za tym, że nie mamy do czynienia z samochodem ‘w ogóle’. Brak tej części nie stanowi bowiem o fakcie dokonania importu wyłącznie części samochodowych, lecz pojazdu samochodowego w stanie niekompletnym, który jednakże posiada zasadniczy charakter wyrobu kompletnego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna nie jest zasadna.

Podstawą rewizji nadzwyczajnej może być wyłącznie zarzut rażącego naruszenia prawa lub interesu Rzeczypospolitej Polskiej (art. 57 ust. 2 ustawy o NSA), przy czym Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę jedynie w granicach zarzutów podniesionych w rewizji nadzwyczajnej, biorąc z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania (art. 393¹¹ KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie

Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.).

Rewizja nadzwyczajna zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodka Zamiejscowego w Poznaniu z dnia 10 września 1998 r. [...] wyłącznie rażące naruszenie art. 27 ust. 1 ustawy o NSA w związku z art. 3 i art. 4 ustawy-Prawo celne oraz regułą 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej, wobec przyjęcia, iż dokonany w dowodzie odprawy celnej wpis informujący o „braku deski rozdzielczej”, pośród części samochodu zgłoszonych do tej odprawy, może przesądzać o tym, że samochód złożony w Polsce z części sprowadzonych z zagranicy i następnie zarejestrowany, nie kwalifikuje się jako tzw. wyrób kompletny lub gotowy zmontowany z części sprowadzonych z zagranicy. W rewizji nadzwyczajnej wyrażony został przy tym mylny pogląd, że: „Brak deski rozdzielczej nie przemawia za tym, że nie mamy do czynienia z samochodem w ‘ogóle’. Brak tej części nie stanowi bowiem o fakcie dokonania importu wyłącznie części samochodowych, lecz pojazdu samochodowego w stanie niekompletnym, który jednakże posiada zasadniczy charakter wyrobu kompletnego”. Tymczasem, w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego trafnie podniesiono, że reguła 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej stanowi, iż o tzw. wyrobie kompletnym lub gotowym może być mowa tylko wtedy, gdy wyrób ten, znajdując się w stanie zmontowanym lub rozmontowanym, posiada „zasadniczo charakter wyrobu kompletnego lub gotowego”. Wynika stąd, że taki brak elementu lub części składowej wyrobu, który - po zmontowaniu pozostałych części tego wyrobu - uniemożliwia jego użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem, musi oznaczać, że w danym wypadku chodzi o wyrób niekompletny lub niegotowy i dlatego wówczas nie może mieć do niego zastosowania wspomniana wyżej reguła 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej. W kontekście rozpoznawanej sprawy jest to okoliczność istotna, której ustalenie okazało się niezbędne w celu prawidłowego zastosowania wspomnianej reguły 2a. Naczelny Sąd Administracyjny w uzasadnieniu swego wyroku słusznie stwierdził, że odpowiedź na pytanie, czy reguła 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej powinna być zastosowana przez organy celne w stosunku do zmontowanego z części sprowadzonych do Polski z zagranicy i zarejestrowanego przez Stanisława K. samochodu „Opel Vectra GT”, zależy od uprzedniego

ustalenia znaczenia zapisu dokonanego w dokumencie odprawy celnej, który lakonicznie informuje jedynie o „braku deski rozdzielczej”. Jeżeli bowiem użyte w tym wypadku określenie „deska rozdzielcza” odnosiło się wyłącznie do jej „atrapy” (obudowy), to oznaczało to, iż zastosowanie przez organy celne wspomnianej wyżej reguły 2a było prawidłowe, skoro pozostałe części, z których złożono przedmiotowy samochód, umożliwiły stworzenie z nich tzw. wyrobu gotowego lub kompletnego, w tym sensie, że nadawał się on do użytku zgodnego z jego przeznaczeniem. Natomiast w sytuacji, gdy informacja w dokumentach celnych o „braku deski rozdzielczej” oznaczała brak całego pulpitu sterującego samochodem wraz ze wszystkimi wskaźnikami, stacyjką i przewodami, zastosowanie w danym wypadku reguły 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej musiałoby zostać ocenione jako rażące naruszenie prawa, skoro samochód złożony z części sprowadzonych z zagranicy, bez tak rozumianej „deski rozdzielczej”, nie stanowiłby wyrobu kompletnego, nadającego się do wykorzystania, a tym samym nie mógłby zostać potraktowany jako tzw. wyrób gotowy lub kompletny. Dlatego w danym wypadku, wydanie przez organy celne decyzji w sprawie wymiaru cła, przy równoczesnym zastosowaniu reguły 2a Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej, bez uprzedniego dokonania niezbędnych ustaleń w kwestii rzeczywistego znaczenia informacji o „braku deski rozdzielczej”, musiało przesądzić o konieczności uchylecia zaskarżonej decyzji Prezesa Głównego Urzędu Cł oraz poprzedzającej ją decyzji organu pierwszej instancji, co też trafnie uczynił Naczelny Sąd Administracyjny zaskarżonym wyrokiem.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 236 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 393¹² KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) orzekł jak w sentencji.

=====